

nieuwe uitgaven

Drie vissoorten ontdekt in omgeving Delft

In verscheidene plaatselijke kranten in Zuid-Holland is het bericht verschenen dat rond Delft zeldzame vissen zijn gevangen, hetgeen wijst op een verbeterde waterkwaliteit. Deze berichten verdienen enige nuancering. Waarom gaat het? Rond Delft zijn inventarisaties verricht met het schepnet. Hierbij zijn vissen waargenomen die (nog) niet op deze plaatsen staan vermeld in de Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Deze atlas is gemaakt op grond van reeds aanwezige gegevens tussen 1970 en 1995. Er zijn geen gerichte, gebiedsdekkende inventarisaties aan voorafgegaan. Er ontbreken waarnemingen uit 16% van de vijf bij vijf kilometerhokken (gelukkig vooral in waterarme gebieden). Een 'nieuwe' stip op de kaart is dus niet direct het bewijs voor herstel van waterkwaliteit.

Toch is het verheugend dat rond Delft niet zo vaak in Zuid-Holland gevonden soorten als Bittervoorn en Riviergrondel zijn gevangen. Deze soorten stonden in 1994 op een lijst van bedreigde soorten van de Natuurbeschermingsraad. Inmiddels is de officiële rode lijst (bijna) klaar en heeft alleen de Bittervoorn daarop de positie van 'kwetsbare soort'. Riviergrondel en zeker ook de Kleine Modderkruiper blijken bij gericht onderzoek minder zeldzaam dan vroeger werd aangenomen. Dit onderzoek wordt sinds het begin van de jaren negentig door inventariseergroepen

overal in het land voortvarend ter hand genomen.

En wat betreft de waterkwaliteit rond Delft: het onderzoek van Ellen Sandberg, waarop de berichten zijn gebaseerd, is helemaal niet zo geruststellend over de visstand. De Driedoornige Stekelbaars werd veel minder vaak gevangen dan verwacht. Daardoor is de voedselsituatie voor de Lepelaar matig tot slecht te noemen. Verder trof Ellen Sandberg kort geleden een groot aantal stervende Bittervoorns aan in een sloot in het Westland.

Het rapport van Ellen Sandberg 'Onderzoek naar het voorkomen van voedsel voor met name de Lepelaar in sloten van de Polder van Biesland, de Noordpolder van Delfgauw en de Bieslandse Bovenpolder in 1997' is verkrijgbaar door f 8,40 over te maken op postgiro 167 36 86 ten name van Penningmeester Vogelwacht Delft en Omstreken, Delft.

De Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen

Op 30 januari 1998 rolde een tweede druk van de persen. De tekst is geheel herzien en voor een paar soorten aangepast dankzij - verheugende - ontwikkelingen in de visstand in de rivieren.

De atlas geeft niet alleen de verspreiding van zoetwatervissen weer, maar bevat ook extra informatie over habitatkeuze, de kenmerken van de vissoorten, het voedsel en de verbreiding in Europa.

De atlas werd goed ontvangen. In een groot aantal plaatselijke kranten, maar ook in de Volkskrant (17/2/96) en NRC Handelsblad (14/3/96) verschenen recensies. Verder in de 'vakpers' te weten: OVB-Bericht 1996-1 bladzijde 21; MIRA (orgaan van RAVON) 2de jg. no. 2, mei 1996; Bionieuws (vroegere Vakblad voor Biologen) no. 6, juni 1996; De Levende Natuur, juli 1996, bladzijde 160.

De 'Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen' is verschenen in februari 1996. De auteur is Henrik W. de Nie. De atlas is uitgegeven bij Media Publishing Int.

© Stichting Atlas Verspreiding Nederlandse Zoetwatervissen. De prijs is f 39,95. ISBN 90 801414 5 6. De atlas is telefonisch te bestellen bij MediaServ.: (0314) 34 01 50.

Zie ook Het Vogeljaar 45 (1): 36-37.

Birds of the West Indies

Het aantal locaties op aarde dat het moet doen zonder 'The Birds of...' slinkt zienderogen. Aanmerkelijk is dat over invulling van nog resterende witte vlekken wordt gedacht of dat er wellicht al aan wordt gewerkt. Een indrukwekkende rij boeken is het resultaat, vrijwel exclusief Engelstalig. Logisch, want bij auteurs en uitgevers van die boeken is het Angelsaksische aandeel aanzienlijk. Voor 'Birds of the West Indies' tekende een team van vier Amerikanen en de Cubaan Orlando Garrido, curator vogels van het Natuurhistorisch Museum in Havanna. Voor de 86 kleurenplaten leverden twee vrouwelijke Amerikaanse artiesten werk.

Als veel overeenkomstige werken is 'Birds of the West Indies' niet in de eerste plaats een veldde-

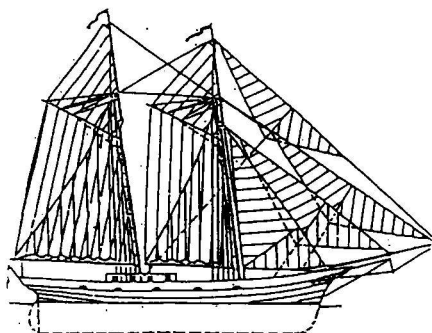
termineergids. Nog afgezien van de minder geschikte maten voor een jaszak (24 x 16 centimeter), is daarvoor in de tekst het onderdeel 'identification' te summier. De uitgave heeft meer kenmerken van een beknopt handboek, waarin alle vogels aan bod komen van West-Indië, 560 soorten inclusief trekkers, wintergasten en zwervers. Met West-Indië wordt bedoeld het gehele Caribische gebied. Trinidad & Tobago en de Benedenwindse Eilanden blijven buiten beschouwing; de Bahama's zijn er wel bij.

De auteurs nemen per soort de summier veldkenmerken, geluid, status en voorkomen, biotoop en broedgewoonten door. Bij de inleidende hoofdstukken vinden wij een lange paragraaf 'conversation', waarin onder andere opgave welke beschermingsmaatregelen de individuele eilandautoriteiten tijdens de koloniale periode of nadien hebben genomen voor de in veel opzichten kwetsbare en bedreigde eilandavifauna's. Daarbij kwamen de tot ons koninkrijk behorende drie Bovenwindse Eilanden niet tot een gidslandrol. Het boek is opgedragen aan 'the people of the Caribbean islands and the conservation of the unique avifauna which is their heritage'. Hetgeen alles zegt, want veel soorten stierven al uit of zijn ernstig bedreigd. Extra aandacht krijgen

de endemen. Aan het slot van de serie kleurenplaten volgen nog eens afbeeldingen met exclusieve endemen per eiland. Hier treffen wij aan de al eind vorige eeuw van het toneel verdwenen Cubaanse Ara. Een prominente afbeelding kregen onder andere de minder dan honderd individuen tellende Grenadaduif, de Keizeramazone van de Dominicaanse Republiek (300 vogels), de gelukkig weer wat toenemende, adembenemend mooie Sint-Lucia Amazone en de nog algemeen voorkomende Cubaanse Trogon. De al uitgestorven soorten worden in de tekst zwartomlijnd behandeld. Hierbij onder andere de in 1938 voor het laatst waargenomen Grand-Caymanlijster. Al bij al ging er heel wat mis in West-Indië. Via charters komt het Caribische gebied toegankelijk binnen breder bereik. Degenen die besluiten er een kijkje te gaan nemen om onder andere van vogels te genieten, kunnen niet om 'Birds of the West Indies' heen.

GLQ.

Herbert Raffaele, James Wiley, Orlando Garrido, Allan Keith & Janis Raffaele. *Birds of the West Indies*. 511 bladzijden, 86 kleurenplaten van Tracy Pedersen en Kristin Williams. Verspreidingskaartjes (1998). ISBN 0-7136-4905-4. Uitgever Christopher Helm, A & C Black Publishers Ltd., 35 Bedford Row, London WC1R 4JH. Engeland. Prijs £ 35.00. In Nederland circa f 120,-.

Vooraankondiging Vogeljaar-vogelreis met s/v 'Noorderlicht' naar arctische gebieden

Het volgende jaar (1999) vindt van woensdag 9 juni tot en met 20 juni een zeer speciale vogelreis plaats met de tweemaster schoener het s/v 'Noorderlicht'.

De deelnemers vliegen naar Tromsø in Noorwegen. Daar wordt aan boord gegaan. De reis gaat naar het vogelrijke Bereneiland (op zichzelf uniek om daar aan land te kunnen gaan!). Vandaar wordt de reis vervolgd naar Zuid-Spitsbergen waar vele landingen worden uitgevoerd bij Sandhamna in Sørkap Land, Stormbukta, Hornsund (Sofiakammen, Luciakammen, Brepollen), Recherchevord in de Bellsund en mogelijk wordt het door Russen bewoonde Barentsburg aangedaan. In Longyearbyen gaan de deelnemers van boord en vliegen vandaar naar Nederland.

Deze twaalf dagen durende reis is zeer avontuurlijk.

Omdat men voor de aansluitende reis geen extra vliegkosten hoeft te betalen is het voordelig de daaropvolgende reis van 20 juni tot en met 2 juli mee te maken naar Noord-Spitsbergen tot aan het pakis en het noordelijk gelegen eiland Moffen met Walrussen. Omdat de reis naar het Bereneiland slechts twintig deelnemers kan boeken, hebben lezers van Het Vogeljaar nu al het voorrecht van een vooraankondiging zodat er nu al kan worden geboekt. 'Die het eerst komt, maalt het eerst...'

Scheepspassage Tromsø-Bereneiland-Zuid-Spitsbergen-Longyearbyen: f 2900,- per persoon. De vlucht komt op circa f 1450,-.

Scheepspassage Noord-Spitsbergen: f 3600,-. Wil men alleen deze reis meemaken dan komt de vlucht op circa f 1850,-.

Wil men beide reizen aaneensluiten meemaken dan wordt een scheepspassage van f 6180,- berekend en zijn de kosten van de vlucht circa f 1450,-. Dat is dus 5% korting op de totale standaard scheepspassage. Toeslag eenpersoons cabine 80%.

Ook de Atlantic Odyssey was in 1998 een groot succes en vindt in 1999 opnieuw plaats van 19 maart tot en met 8 of 9 mei 1999. Zie voor omschrijving van deze reis Het Vogeljaar 45, nummer 2, bladzijden 49-58 (1997).

Mocht u een der reizen willen boeken of nadere inlichtingen wensen te ontvangen, dan gelieve u een briefkaartje aan ons redactieadres te zenden.